

Sygn. akt VII U 1778/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący Sędzia S.O. Lucyna Stąsik-Żmudziak

Protokolant sekretarz sądowy Anna Łempicka

po rozpoznaniu w dniu 08 września 2016 roku w Lublinie

sprawy O. M.

z udziałem płatnika (...) P. M. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania O. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 18 sierpnia 2015 roku znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że O. M. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 01 czerwca 2015 roku jako pracownik u płatnika składek (...) P. M. (1).

Sygn. akt VII U 1778/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 sierpnia 2015 roku, Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 121, ze zm.) stwierdził, że O. M. jako pracownik u płatnika składek E. P. M. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 czerwca 2015 roku (decyzja z 18 sierpnia 2015 roku - akta ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła O. M. wnosząc o jej zmianę i ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym. W uzasadnieniu odwołania wskazywała, iż świadczyła pracę zgodnie z treścią zawartej z płatnikiem umowy o pracę (odwołanie – k. 2 – 4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie - k. 5 – 6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wdrożył postępowanie wyjaśniające w związku z roszczeniem o wypłatę zasiłku chorobowego dla O. M. zgłoszonej przez płatnika E. P. M. (1) do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

Po przeprowadzonym postępowaniu organ rentowy decyzją z dnia 18 sierpnia 2015 roku stwierdził że O. M. jako pracownik u płatnika składek E. P. M. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 czerwca 2015 roku, zaś umowa o pracę zawarta pomiędzy firmą (...) i wnioskodawczynią została zawarta dla pozorów celem uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych (decyzja z 18 sierpnia 2015 roku - akta ZUS).

P. M. (1) prowadził firmę (...) od listopada 2014 roku. W ramach powyższej działalności płatnik prowadził biuro doradztwa prawnego i pomocy prawnej, zajmował się sprzedażą usług telekomunikacyjnych firmy (...) oraz podjął czynności zmierzające do rozszerzenia swojej działalności o (...) (zeznania wnioskodawczyni – k. 35 v. – 37 a.s., zeznania świadka P. M. (2) – k. 56 – 56 v. a.s., zeznania świadka Renety S. – k. 56 v. – 57 a.s., zeznania świadka S. W. – k. 56 v. – 57 a.s., zeznania świadka M. M. – k.57 a.s. zeznania świadka S. S. – k. 57 v. a.s.).

W związku z planowanym rozszerzeniem działalności oraz chęcią zatrudnienia w nim zaufanej osoby P. M. (1) zaproponował wnioskodawczyni zatrudnienie w jego firmie (...). Jednocześnie w celu możliwości zatrudnienia wnioskodawczyni na stanowisku mediatora, skarżąca rozpoczęła kurs w Ośrodku (...), który ukończyła w maju 2015 roku. O. M. podjęła zatrudnienie w firmie (...) na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, na czas nieokreślony z dniem 1 czerwca 2015 roku (zeznania wnioskodawczyni – k. 35 v. – 37 a.s., zeznania świadka P. M. (2) – k. 56 – 56 v. a.s., umowa o pracę – z 31 maja 2015 roku – a. ZUS).

Przed rozpoczęciem zatrudnienia wnioskodawczyni przez okres kilku lat ubiegała się o adopcję dziecka. Informacja o możliwości adopcji pojawiła się nieoczekiwanie dla wnioskodawczyni i zbiegła się z momentem rozpoczęcia przez nią zatrudnienia w firmie (...) w czerwcu 2015 roku. Po przejściu procedury adopcyjnej O. M. podjęła starania o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres od 9 czerwca 2015 roku do 7 grudnia 2015 roku (zeznania wnioskodawczyni – k. 35 v. – 37 a.s., zeznania świadka P. M. (2) – k. 56 – 56 v. a.s., zeznania świadka Renety S. – k. 56 v. – 57 a.s., zeznania świadka S. W. – k. 56 v. – 57 a.s.).

Wnioskodawczyni w ramach stosunku pracy zajmowała się między innymi sprzedażą usług telekomunikacyjnych firmy (...) oraz sprawdzała poprawności dokumentacji umów. W okresie kiedy skarżąca podjęła zatrudnienie w firmie (...) zatrudnionych było dodatkowo dwóch pracowników terenowych. Do obowiązków wnioskodawczyni należało również obliczanie wynagrodzenia tych pracowników oraz kontrola poprawności sporządzanych przez nich umów. Swoje obowiązki ubezpieczona wykonywała w siedzibie biura przy ul. (...) w C., ale zdarzało się również, że musiała wyjeżdżać w teren. O. M. pracowała w E. w okresie od 1 czerwca do 13 lipca 2015 roku za wynagrodzeniem 4200 brutto. Ponadto otrzymała dodatkowo 500 zł dodatku na paliwo do prywatnego samochodu (zeznania wnioskodawczyni – k. 35 v. – 37 a.s., zeznania świadka P. M. (2) – k. 56 – 56 v. a.s., zeznania świadka E. D. – k. 57 – 57 v. a.s., S. S. – k. 57 v. a.s., umowa o pracę – z 31 maja 2015 roku – a. ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. Za wiarygodne Sąd uznał zeznania złożone przez wnioskodawczynię oraz zainteresowanego uznając je za jasne, pełne, logiczne, spójne z zeznaniami świadków oraz analizą dowodów w postaci dokumentów.

Sąd uznał również w pełni za wiarygodne zeznania świadków M. M., E. D., R. S., S. S. oraz S. W..

Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, znajdujące się w aktach organu rentowego oraz aktach sprawy. Były one przechowywane przez uprawniony podmiot, nie noszą śladów podrobienia ani przerobienia. Ich treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron, nie budziły one również wątpliwości Sądu.

W zestawieniu ze spójnymi, logicznymi i konsekwentnymi zeznaniami wnioskodawczyni, zainteresowanego oraz świadków pozwalają na ustalenie, że O. M. faktycznie świadczyła pracę na rzecz płatnika E. P. M. (1) w okresie od dnia 1 czerwca 2015 roku.

Stwierdzić przy tym należy, iż okoliczność powstania zdarzenia rodzącego uprawnienie wnioskodawczyni do zasiłku macierzyńskiego, jakim było adoptowanie dziecka, nie mogła być przez wnioskodawczynię w żaden sposób zaplanowana. Możliwość dokonania adopcji przez skarżącą była kwestią losową, zaś powódka nie mogła spodziewać się konkretnej daty w której będzie możliwe jej dokonanie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwwołanie O. M. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11, art. 12 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 121 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne będące pracownikami w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Stosownie do treści art. 22 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem.

Obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym dotyczy więc pracowników faktycznie wykonujących zatrudnienie w ramach stosunku pracy.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Pozorność jest wadą oświadczenia woli polegającą na świadomej, a przy tym ujawnionej wobec adresata i przez niego aprobowanej niezgodności pomiędzy treścią złożonego oświadczenia woli, dostępną dla innych uczestników obrotu, a rzeczywistą wolą osoby składającej to oświadczenie.

W wyroku z dnia 4 sierpnia 2005 r. w sprawie II UK 321/04 (opubl. OSNAP 2006 r., Nr 11-12, poz. 190) Sąd Najwyższy wskazał, że „umowę o pracę uważa się za zawartą dla pozorów (art. 83 § 1 k.c.), jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie o pracę jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a osoba wskazana jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy” (podobnie wyrok SN z dnia 12 maja 2011 roku w sprawie II UK 20/11 LEX nr 885004). Przy czym pozorność umowy o pracę (art. 83 k.c. w zw. z art. 300 k.p.) ma miejsce nie tylko wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, ale również wtedy, gdy jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie niż umowa o pracę (wyrok SN z dnia 5 października 2006 r. sygn. akt I UK 120/06 opubl. OSNP 2007/19-20/294, wyrok SN z dnia 8 lipca 2009 r. sygn. akt I UK 43/09 LEX nr 529772). „Podleganie ubezpieczeniu wynika z prawdziwego zatrudnienia, a nie z samego faktu zawarcia umowy o pracę (wyrok SN z dnia 19 października 2007 r. sygn. akt II UK 56/07, LEX nr 376433).

Organ rentowy, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego może zakwestionować złożone dokumenty, jeżeli strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli (por. wyrok SN z dnia 18 stycznia 2010 roku w sprawie II UK 149/09, LEX nr 577848). Zawarcie umowy o pracę dla pozorów nie może bowiem rodzić skutków prawnych i stanowić podstawy do objęcia takiej osoby ubezpieczeniem społecznym pracowników.

Należy jednocześnie zwrócić uwagę na wyrok Sadu Najwyższego z dnia 30 września 2008 roku sygn. akt II UK 385/07 (LEX nr 741082), w którym stwierdzono, że nie ma na celu obejścia prawa dokonanie czynności prawnej dla osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie jest obejściem prawa. Sama chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego jako motywacja do podjęcia zatrudnienia nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, podobnie jak inne cele stawiane sobie przez osoby zawierające umowy o pracę, takie jak na przykład chęć uzyskania środków utrzymania.

Reasumując, skoro zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 u.s.u.s., ubezpieczeniom społecznym podlegają pracownicy, a za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, to koniecznym warunkiem objęcia ubezpieczeniami jest rzeczywiste istnienie tego stosunku prawnego. Zawarcie umowy o pracę stanowi czynność prawną, jeśli więc umowa o pracę jest nieważna z powodu wady oświadczenia woli pod postacią pozorności, to i sam stosunek pracy nie powstaje. Natomiast o pozorności czynności prawnej wnioskować należy z całokształtu okoliczności dotyczących momentu zawarcia umowy, jak i przez pryzmat zdarzeń późniejszych (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 września 2013 r., sygn. akt III AUa 1652/12, LEX nr 1381409)

Przenosząc powyższe rozważania na kanwę ustaleń faktycznych niniejszej sprawy należy wskazać, że Sąd Okręgowy nie podziela zapatrywania organu rentowego, że umowa o pracę z dnia 31 maja 2015 roku zawarta została dla pozorów, a jej celem nie było wykonywanie obowiązków pracowniczych, ale skonstruowanie okoliczności świadczących o pozostaniu w stosunku pracy aby uzyskać prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

W toku niniejszego postępowania Sąd ustalił, iż O. M. faktycznie świadczyła od dnia 1 czerwca 2015 roku pracę na rzecz E. P. M. (1) w ramach stosunku pracy.

Z tych względów zaskarżoną decyzję należało zmienić stwierdzając, że O. M. podlega ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 11 czerwca 2015 roku z tytułu zatrudnienia u płatnika składek E. P. M. (1).

Mając powyższe na uwadze oraz na podstawie powołanych przepisów i na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.